

MICHEL HOUELLEBECQ

KUŞATILMIŞ
YAŞAMLAR

ROMAN

Çeviri: AYSEL BORA

2.
BASKI

MICHEL HOUELLEBECQ

KUŞATILMIŞ
YAŞAMLAR

Extension du domaine de la lutte, Michel Houellebecq

© 1994, Maurice Nadeau

© 2001, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2001

2. basım: Mayıs 2013, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Saadet Özen

Kapak tasarımı: Act creative

Kapak resmi: © iStockphoto.com

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3

Güven İş Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-0111-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 10758

MICHEL HOUELLEBECQ

KUŞATILMIŞ
YAŞAMLAR

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Aysel Bora

MICHEL HOUELLEBECQ, son yıllarda Fransa'da tartışmasız en çok okunan yazar olan Michel Houellebecq, 1958 yılında Réunion Adaları'nda doğdu. Büyükbabası ve babaannesi tarafından Crécy en Brie'de yetiştirildi. Ziraat Mühendisliği okudu, 1978 yılında da yazmaya başladı. Şu anda İrlanda'da yaşıyor. Houellebecq'in *Rester vivant*, *Le sens du combat*, *Renaissance* adlı şiir kitapları, *Interventions* adlı deneme kitabı, *Temel Parçacıklar* ve *Kuşatılmış Yaşamlar*, *Plateform* adlı romanları vardır. Yazar ayrıca, Georges Pompidou Merkezi'nde gerçekleştirilen hareketli ve sesli enstalasyonun kitapçığı olan *Opéra Bianca*'ya, *H.P. Lovecraft* adlı biyografiye, *Lanzarote* adlı bir anlatı-fotoğraf kitabına imza atmıştır. Ülkesinin dışında çağdaş Fransız romancılar kuşağının önemli bir temsilcisi olan Houellebecq'in romanları yaklaşık otuz dile çevrilmiş, dünyanın pek çok yerinde büyük bir ilgiyle karşılanmıştır; *Kuşatılmış Yaşamsal* ise, artık bir kült kitap haline gelmiş durumdadır.

AYSEL BORA, İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra *Meydan Larousse*'un çevirmen kadrosunda görev aldı. Bugüne değin, aralarında Jean-Paul Sartre, Georges Simenon, Amin Maalouf, Nathalie Sarraute, David Boratav, Mathias Enard, Milan Kundera, Yasmine Ghata, Gamal Gitani, Doris Dorrie, Christian Jacq gibi pek çok yazarın yaptığını dilimize kazandırdı.

Birinci bölüm

1

Gece ilerledi ve gündüz yaklaştı. Şimdi karanlığın işlerini üzerimizden atalım ve nur silahlarını kuşanalım.

Yeni Ahit, "Romalıları", 13:12

Cuma akşamı işten bir arkadaşın evinde akşam davetindeydim. Otuz kişi kadardık, yirmi beş-kırk yaşları arasında ara kadrolar sadece. Öyle bir an geldi ki, salak karının biri soyunmaya başladı. Tişörtünü, sonra sutyenini, arkasından eteğini çıkardı, bir yandan da suratına inanılmaz şekiller veriyordu. Birkaç saniye avuç içi kadar külotuyla dönüp durduktan sonra, yapacak başka bir şey bulamadığından tekrar giyinmeye başladı. Bu arada, hiç kimseyle yatmayan bir kız bu. Bu da davranışının abukluğunu iyice ortaya çıkarıyor.

Dördüncü votka kadehinden sonra kendimi kötü hissetmeye başladım ve gidip kanepenin arkasındaki minder yığınının üzerine uzandım. Hemen sonra iki kız gelip kanepeye oturdu. Hiç de güzel olmayan iki kız bunlar, servisin iki paçozu. Yemeği birlikte yiyecekler, çocukta dilin gelişimi konusunda kitaplar okuyorlar, bu tür zırvalar işte.

Ânında günün havadislerinin yorumuna geçtiler; işin aslı, servisten bir kız o gün işe kıçının tepesinde fena halde mini bir etekle gelmişti.

Bu konuda ne mi düşünüyorlardı? Çok iyi buluyorlardı bunu. Siluetleri bir gölge oyunundaki gölgeler gibi acayip irileşmiş bir halde gibi üstümdeki duvara vurmaktaydı. Sesleri sanki çok yukarılardan gelir gibiydi, sanki biraz Kutsal Ruh gibi. Aslında hiç iyi değildim, bu açık.

On beş dakika boyunca tatsız tuzsuz şeylerden konuştular. Yok o kız canı nasıl istiyorsa öyle giyinme hakkına sahipmiş de, yok bunun herifleri baştan çıkarma arzusuyla hiç ilgisi yokmuş da, yok bu sadece kendini iyi hissetmek içinmiş, kendi kendinin hoşuna gitmek içinmiş de, vs. Çöken feminizmden geriye kalan, içler acısı son artıklar. Hatta bir an yüksek sesle şu sözler çıkmış ağzımdan: “Çöken feminizmden geriye kalan içler acısı son artıklar.” Ama beni duymadılar.

O kızı ben de fark etmiştim. Görülmeyecek gibi değildi. Üstelik servis şefininki bile kalkmış durumdaydı.

Tartışma sona ermeden uyuyakalmışım, ama berbat bir düş gördüm. İki paçoz, servisin ortasından geçen koridorda kol kola girmiş, bacaklarını havalara kaldırarak avaz avaz şarkı söylüyordu:

“Kıççı açık geziyorsam,
Sizi ayartmak için değildir!
Gösteriyorsam kıllı bacaklarımı,
Canım istediği içindiir!”

Mini etekli kız bir kapı aralığında duruyordu, ama bu kez üzerinde gizemli ve sade, uzun, siyah bir elbise vardı. Gülümseyerek onlara bakıyordu. Omzuna servis

şefini temsil eden dev bir papağan tünemişti. Kız ikide birde umursamaz ama işini bilen eliyle kuşun karnındaki tüyleri okşuyordu.

Uyandığımda halının üstüne kusmuş olduğumu fark ettim. Akşam eğlencesi bitmek üzereydi. Kusmukları minder yığınlarıyla örtüp gizledim, sonra eve dönmeyi denemek üzere kalktım. O an arabamın anahtarlarını kaybetmiş olduğumu fark ettim.

2

Marceller arasında

İki gün sonra, bir pazar günüydü, yeniden o semte gittim, ama arabam gene bulunamadı. Aslına bakılırsa onu nereye park ettiğimi hiç hatırlamıyordum; pekâlâ bütün sokaklarda olabilir gibi geliyordu. Marcel-Sembat Sokağı, Marcel-Dessault... bir yığın Marcel. İnsanların yaşadığı dikdörtgen binalar. Şiddetli bir kimlik izlenimi. Ama benim arabam neredeydi?

Marceller arasında dolanıp dururken, arabalara ve bu dünyanın işlerine karşı yavaş yavaş bir yorgunluk çöktü içime. Satın alındığından beri şu Peugeot 104 bana sıkıntıdan başka bir şey getirmemişti: defalarca ve pek de anlaşılmaz tamiratlar, hafif çarpmalar... Tabii ki karşı tarafın sürücüleri aldırılmaz havalara girip defterlerini çıkartarak işi karşılıklı anlaşmayla çözmekten yana oluyorlar ve şöyle diyorlar: “OKEY tamam”; ama aslında size nefret dolu gözlerle bakıyorlar: Bu berbat bir şey.

Hem sonra, aslına bakılırsa, ben işe metroyla gidiyordum; gidecek yer bulamadığımdan artık hafta sonları da bir yere ayrılmaz olmuştum; tatillerimde çoğu zaman işimi seyahat acenteleriyle hallediyordum, bazen de tatil köylerinde kalıyordum. Emile-Landrin Caddesi'nde ilerlerken kendi kendime sabırsızlıkla, “Şu araba ne işe yarıyor ki?” diye tekrarlayıp durdum.

Gene de bir hırsızlık ihbarında bulunma düşüncesi ancak Ferdinand-Buisson Bulvarı'na çıkınca aklıma geldi. Bu günlerde pek çok araba çalınıyor, özellikle de yakın banliyölerde: Hikâyem sigorta şirketince de, bürodaki arkadaşlar tarafından da kolayca anlaşılıp kabul edilirdi. Aslında arabamı kaybettiğimi nasıl itiraf edebilirdim? Ânında adım dalgacıya çıkardı, hatta anormale, maskaraya; böylesi büyük ihtiyatsızlık olurdu. Böyle konular hiç şakaya gelmez; ününüz böyle anlarda oluşur, dostluklar bu durumlarda kurulup bozulur. Ben hayatı tanırım, deneyimliyim. Arabanızı kaybettiğinizi itiraf etmeniz, kendinizi düpedüz sosyal bütünden koparmanız demektir; o halde hırsızlık bahanesine sığınalım.

Akşamın ilerleyen saatlerinde yalnızlığım acı verecek biçimde elle tutulur bir hal aldı. Mutfak masasına, üzerine hafifçe Katalan usulü salçalı ton artığı bulaşmış sayfalar yayılmıştı. Konusu hayvanlar olan bir öyküyle ilgili notlardı bunlar; hayvan öyküleri tıpkı diğerleri gibi, belki diğerlerinden bile üstün edebi bir türdür; her neyse, ben hayvan öyküleri yazıyorum. Bu seferkinin başlığı "Bir İnekle Dişi Bir Tayın Söyleşileri", töre üzerine derin düşünceler de denebilirdi buna; Léon bölgesine yaptığım kısa bir iş gezisinden esinlenmiştim. İşte bu öyküden bir şeyler ifade edebilecek bir özet:

"Öncelikle Bröton ineğini ele alalım: Yıl boyunca düşlediği tek şey otlamaktır, o parlak burnu etkileyici bir düzenle inip kalkar, açık kahverengi gözlerindeki yürek burkucu bakışını hiçbir keder titreşimi bozamaz. Bütün bunlar yerinde gibi görünür, hatta bütün bunlar derin bir varoluş birliğine, ineğin dünyadaki varlığıyla kendi içindeki varlığı arasında pek çok bakımdan imrenilecek bir kimliğe işaret eder gibidir. Heyhat, bu durum karşısında filozof kendini yanılığa düşmüş bulur ve önceden

gidip bir doğabilimciden bilgi almadıysa, ne kadar yerinde ve derin bir sezgiye dayanarak çıkarmış olsa da, vardığı sonuçlar geçersiz kalmaya mahkûmdur. Gerçekten de, Bröton ineğinin doğası çift yönlüdür. Yılın bazı belli dönemlerinde (genetik programlamanın katı işleyişiyle açıkça belirtilmiştir) varlığında şaşırtıcı bir devrim olur. Böğürtüleri şiddetlenir, uzadıkça uzar, armoni dokuları bile zaman zaman afallatıcı biçimde insanoğlunun çıkarıldığı kimi inleme seslerini hatırlatacak kadar başkalaşır. Hareketleri hızlanır, daha asabi olur, arada bir tırıs kalır. O parlak düzgünlüğüyle, inorganik bir bilgeliğin mutlak devamlılığını yansıtmak için tasarlanmışa benzeyen burnu da dahil, kesinlikle şiddetli bir isteğin ısırap veren etkisiyle kıvranıp büzülmeyen tek yeri yoktur.

Bilmecenin anahtarı çok basittir ve işte şudur: Bröton ineğinin arzuladığı şey (bu noktada hakkını vermek gerek, o, hayatının tek arzusunu bu şekilde ortaya koymaktadır) hayvan yetiştiricilerinin o hoyrat dilleriyle söyledikleri gibi, 'içlerini doldurtmaktır'. Onlar da az ya da çok doğrudan müdahale ederek doldururlar hayvanın içini; bazı karmaşık heyecan sorunları pahasına da olsa yapay dölllenme şırıngası aslında bu işte boğanın penisinin yerini tutabilir. İnek her iki halde de sakinleşir ve baştaki dikkat kesilmiş o derin düşünce haline geri döner; şu var ki, birkaç ay sonra çok sevimli küçük bir danaya hayat vermiş olacaktır. Bu arada şunu da belirtelim ki, yetiştiricinin bütün çıkarı da bundadır.”

Doğal olarak yetiştirici Tanrı'yı simgelemekteydi. Dişi taya karşı mantığa sığmayan bir sempati beslediğinden, bir sonraki bölümden itibaren ona pek çok aygırın sonsuz hazzını vaat edecek, kibir günahının suçlusu inek ise yavaş yavaş yapay döllenenin tatsız zevklerine mahkûm edilecekti. Boynuzlugilin iç paralayıcı böğürmeleri-

nin de Büyük Mimar'ın hükmünü yumuşatmayı başaramayacağı ortaya çıkacaktı. Dayanışma adına oluşturulan bir koyun delegasyonunun akıbeti de daha iyi olmayacaktı. Bu kısa öyküde sahneye konan Tanrı, görüldüğü üzere, bağışlayıcı bir Tanrı değildi.

*XXI. yüzyıl başlarken,
Michel Houellebecq,
dünyanın gözünde, Fransız
edebiyatının en önemli ve en
tartışılan ismi.*

Bilişim sektöründesiniz. Çok gözde bir mesleğiniz var. İyi para kazanıyorsunuz. Temiz giyimli insanlarla dolu dev binalarda çalışıyorsunuz. Arkadaşlarınız var. Ancak, göğsünüze bir ağırlık biniyor zaman zaman; üzerinize bir karamsarlık çöküyor; bir dalga gibi.

Bankacısınız. Çok gözde bir mesleğiniz var. İyi para kazanıyorsunuz. Temiz giyimli insanlarla dolu dev binalarda çalışıyorsunuz. Arkadaşlarınızla bowling oynuyorsunuz, bankacılıktan söz ediyorsunuz. Çok çalışıyorsunuz ama kazandığınız parayı harcayacak vakit bulamadığınız oluyor. Her an biri yerinizi kapabilir. Üzerinize bir karamsarlık çöküyor; bir dalga gibi kabarıp yüreğinize vuruyor.

Reklamcısınız. İşletmecisiniz. Mimarsınız. Ya da bunların hiçbiri değilsiniz. Gözde bir mesleğe sahip olmak, televizyonlarda gördüğünüz insanlar gibi ıslık ıslık gülücükler saçarak lüks yerlerde yemek yemek istiyorsunuz. Beyaz gömlekler giymek ve dizüstü bilgisayarla dolaşmak istiyorsunuz. Ve göğsünüze bir ağırlık biniyor. İsyan ve kıskançlık karışımı bir duygu boğazınızdan gözlerinize doğru yükseliyor. Hayattan kopuyorsunuz bu anlarda, yaptığınız her şeyin insan hayatı karşısında ne kadar anlamsız olduğunu hissediyorsunuz.

Kuşatılmış Yaşamlar, içimizden birinin alabildiğine sert öyküsü, bir kayıp günlüğü...

ISBN 978-975-07-0111-5

9 789750 701115